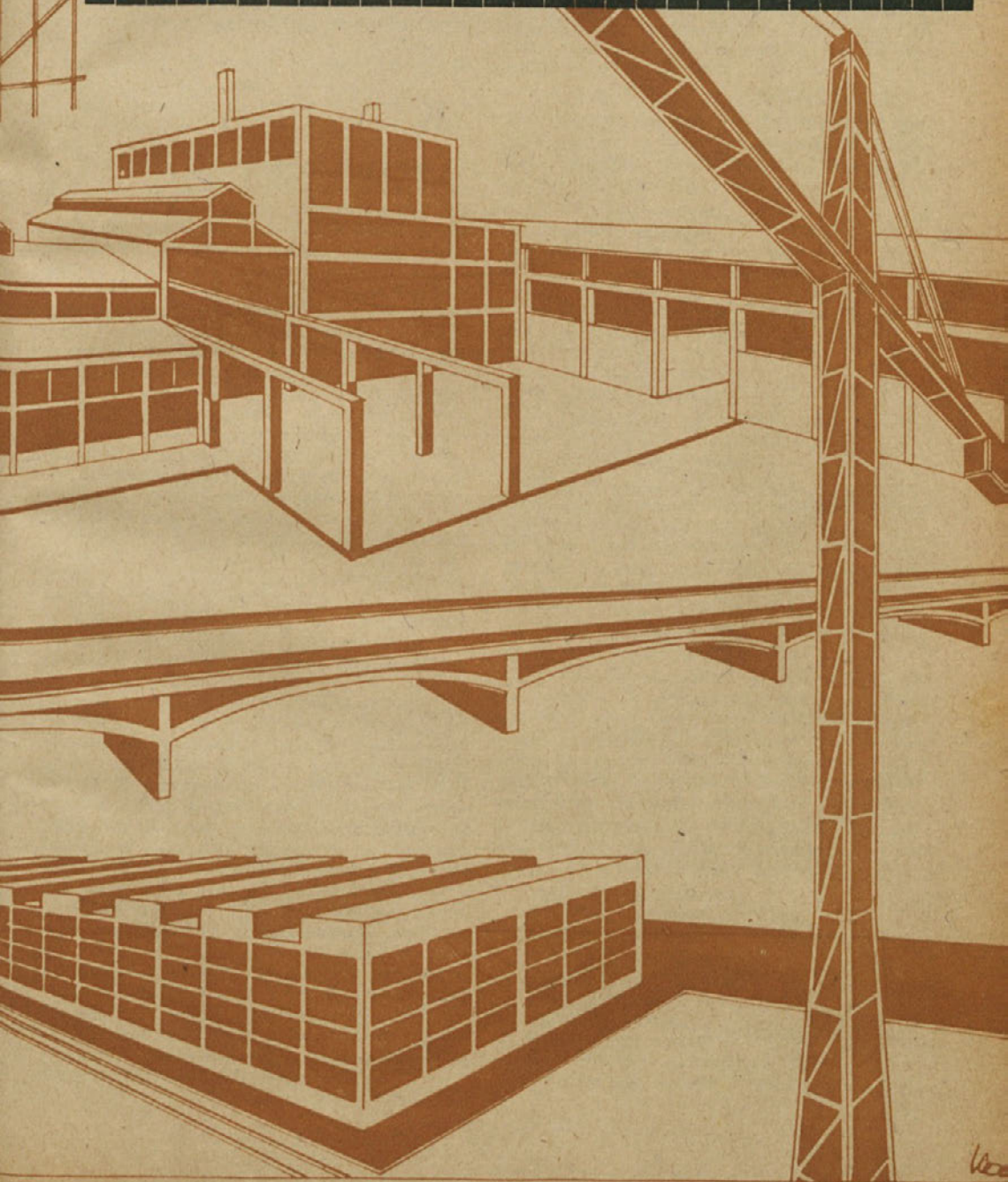

GLASILO "BETON"

ŠTEV. 7-9

CELJE, OKTOBRA 1956

LETO V

Delavsko samoupravljanje

Delo in važnejši sklepi delavskega sveta

V okviru postavljenega programa so bila zasedanja delavskega sveta podjetja, in sicer:

6. junija, 29. junija, 1. avgusta ter 30. avgusta na Vrnskem.

Na zasedanju 6. junija je podal poročilo predsednik UO, kjer je poročal o preživemu podjetja.

V tem poročilu smo poleg ostalega slišali, da se je produktivnost dvignila za 5 odstotkov, seznanjeni smo bili s stanjem osnovnih sredstev, kreditov, problemih delovne sile, kapacitete, materiala, izvršenem planu, finančnim stanjem podjetja itd.

Ugotovljeno je bilo, da je podjetje storilo sicer korak naprej tako v produktivnosti kakor v poslovanju sploh, da pa je v kritičnem finančnem stanju zaradi prenizko odobrenega kredita.

Podrobno so obravnavali vprašanje stanovanjskega prispevka. Navzoči so bili mnenja, da bi podjetje moglo v primeru, da dobi iz stanovanjskega sklada dodeljena sredstva, zgraditi po nizki ceni stanovanja ter tako omiliti stanovanjsko krizo v okviru podjetja pa tudi mesta.

Smiselno k tej razpravi je bil sprejet sklep, da vložijo pri OLO prošnjo za dodelitev sredstev iz stanovanjskega sklada, katerega podjetje vplačuje.

Pod naslednjo točko so obravnavali predlog strokovnega kolegija podjetja, da bi najeli posojilo za gradnjo cementinarske delavnice na Lavi.

Izdelan je bil idejni načrt-projekt, po katerem bi znašali stroški 30.000.000 din, vendar je DS sklenil, da bodo gradili prostore postopoma ter najeli posojilo v višini 15.000.000 din. Gornji sklep je bil utemeljen s tem, da bo rentabilnost delavnice višja kot do sedaj, saj bodo s pridobitvijo prostorov namestili še stroje in naprave ter tako znatno dvignili proizvodnjo izdelkov cementinarske delavnice.

Nadalje je delavski svet poslušal poročilo predsednika disciplinskega sodišča, tovariša Cvetka Dolenca. Iz poročila smo povzeli, da je bilo disciplinsko sodišče v samem začetku manj delovno kot kasneje, ko je svojo vlogo zelo zadovoljivo rešilo.

Ker je mandatna doba starega disciplinskega sodišča potekala, je DS izvolil v sedanjo mandatno dobo naslednje:

Predsednik Cvetko Dolenc; nam. predsednika ing. Anton Komel; člani Ivan Korent, Jože Bevc in namestnika članov Korošec in Josip Medved.

Tudi o licitacijah je razpravljajal DS.

Z ozirom na ostro konkurenco pri licitacijah, kjer je treba vsestransko preštudirati ponudbo, je DS imenoval stalno komisijo za licitacije, v kateri so:

1. direktor podjetja;
2. glavni inženir;
3. šef komerciale;
4. šef tehničnega oddelka;
5. šef planskega oddelka;
6. šef gradbišča, na čigar teritoriju se bo gradil licitirani objekt;
7. tehnolog;
8. predsednik DS;
9. predsednik UO;
10. predsednik obratnega DS tistega gradbišča, kjer se bo gradil objekt;
11. stavbovodja objekta.

Vzgoja vajencev je bila prav tako predmet razprave na tem zasedanju. Ugotovljeno je namreč bilo, da zidarski vajenci niso pravilno razporejeni na delovna mesta, da tudi vedno ne opravljajo dela iz svojega poklica. Tako se zgodi, da ko dokončajo učno dobo, ne dobe dovoljnega strokovnega znanja in so seveda v svojem poklicu pomanjkljivi.

Z ozirom na gornje je DS sklenil, da se razdelijo vajenci v skupine in na čista zidarska dela, pod strokovnim nadzorstvom izbranih starejših zidarjev-specialistov, ki bodo na vajence vsestransko vzgojno vplivali in jim nudili strokovno pomoč pri njihovem usposabljanju v poklicu.

Na zasedanju 29. junija je DS obravnaval spremembe tarifnega pravilnika in potrdil uvedbo novih delovnih mest, in sicer:

- gospodarski svetnik,
projektant, inženir-arhitekt,
šef knjigovodstva,
šofer 4-tonskega kiperja,
prikrojevalec-specialist,
strojni mizar,
strojnik obrata,
kvalificiran opažar-specialist,
kvalificirana natakarica.
Uvedba teh delovnih mest je bila nuj-

na, o čemer je že predhodno razpravljaj UO.

Tajnik komisije za investicije je podal poročilo o delu komisije, katera predlaga: Vibrator »Trudbenik« iz Doboja se ne nabavi, ker ima razne hibe, o čemer so se predhodno prepričali;

v Elektrarni Šoštanj se je zanimati za vibrator »Wacker«, ki ga ima elektrarna; z ozirom na minimalni odvzem gramozu v Levcu nastaja vprašanje, če je še smotrno nadalje investirati v to separacijo, kar naj strokovno preceni uprava podjetja.

Gornje predloge je delavski svet osvojil in potrdil.

Prj nadaljnjih predlogih pa so nastale po sklepu DS naslednje spremembe:

Za veliko popravilo kamiona Torino Fiat se zahteva rentabilitetni račun, če se popravilo še izplača;

planirani znesek 450.000 din za popravilo stroja Rosacometta se zviša, ker je le-ta prenižek;

preureditev traktorja za pogon električne črpalke se črta iz programa zaradi nerentabilnega računa.

Iz sredstev amortizacijskega sklada za nadomestitve v letu 1956 so sklenili nabaviti:

15 kom. 4-delnih lesenih garderobnih omaric za delavce;

16 kom. samokolnic z gumijastimi kolesi;

7 kom. japanarjev z gumijastimi kolesi.

Razpravljali so o razširitvi vseh obrtnih delavnic s tem, da bi določena dela opravljali tudi za tretje osebe.

Uprava podjetja je bila zadolžena, da pripravi v tem vprašanju spremembo pravil podjetja in izposluje na odgovornih mestih razširitev poslovnega predmeta v smislu predlaganih sprememb pravil podjetja.

Zasedanje 1. avgusta 1956:

Predsednik UO je poročal o uspehih pri licitacijah (most v Šmartnem ob Paki), o dodatnih delih v Štorah in Celju.

V nadaljevanju poročila je seznanil DS o trenutnem finančnem stanju, o izpolnjevanju obvez do kolektiva in investitorjev ter obratno.

Obpravnavali so predlog komisije za delovne odnose o številu vajencev, upoštevajoč okolnosti gradbene in obrtne dejavnosti.

UO je razpravljaj o dogotovitenih rokih, o kvaliteti dela, ki je zadovoljiva, obravnaval vprašanje terenskega dodatka nekvalificiranim in polkvalificiranim delavcem, predlog komisije za investicije, pravilnik HTZ itd.

O tem je razpravljaj tudi DS in sklenil, da se od 1. 6. oziroma od 1. 7. dalje plačuje terenski dodatek na delih, za katere dovoljujejo Navodila v Uradnem listu, in sicer:

za polkvalificirane delavce 90 din za vsak koledarski dan;

za nekvalificirane delavce 60 din za vsak koledarski dan.

Za izplačilo pa veljajo vsi pogoji, ki so določeni v Navodilih Uradnega lista in v tarifnem pravilniku podjetja (rešenje Zvezne komisije za plače št. 102 z dne 30. 6. 1956, Navodila v Uradnem listu FLRJ št. 28/56 skladno z odlokom 102 v Uradnem listu FLRJ št. 11/51 ter 51. členu tarifnega pravilnika podjetja).

Komisija za delovne odnose je predložila DS v obravnavo osnutek pravilnika o uporabljanju zaščitnih sredstev za delavce podjetja, ki obsega:

I. Splošni del.

II. Posebna pravila za gradb. operativno.

III. Posebna pravila za CO.

IV. Tabela pregled o potrebah posameznih predmetov, in sicer skupna nabava ter letna obnova.

V. Predvideni stroški za letno obnovo.

Predložen pravilnik je bil z manjšimi spremembami sprejet in potrjen ter predložen inšpekciji dela v dokončno potrditev, nakar bi se lahko pričela nabavljati zaščitna sredstva v okviru finančnih možnosti podjetja.

Komisija za investicije je predložila program nabave in razhodovanja osnovnih sredstev v II. polletju.

Predlog je bil z manjšimi spremembami sprejet in potrjen.

Obpravnavali so tudi premijski pravilnik oziroma spremembe premijskega pravilnika za leto 1956. Predlog je bil predmet dolge razprave, nakar so sprejeli sklepe.

Razdelitev:

a) za premijski sklad na osnovi doseženih prihrankov in izboljšav 6%;

b) za premijski sklad, za premije na osnovi splošnega uspeha podjetja 20%;

c) za denarne nagrade 3%;

d) za darila in podpore 100.000 din;

e) ostanek delitev med celoten kolektiv.

Z ozirom na skrčen krog premirancev, ki jih predpisuje nov osnutek premijskega pravilnika (bil na 14 dnevni razpravi med kolektivom), so sklenili:

1. da zavzame akordiranje čim širši krog ljudi in se jim s tem nudi možnost večjega zaslužka. Zato je dolžnost teh. kadra na gradbiščih, da vršijo akordiranje po skupinah na podlagi pravih norm. Akordiranje je razširiti tudi na strojnike in šoferje;

2. da pregledajo vsa delovna mesta režijskih delavcev ter izvedejo ponovno ocenitev delovnih mest.

Dne 30. VIII. t. l. je bilo zasedanje DS na gradbišču Vransko, ki je bilo v tem času v največjem razmahu dela.

Tudi na zasedanju je poročal predsednik UO o delu UO, kateri je poleg ogromno manjših problemov obravnaval tudi predloge, ki so vsakokrat predloženi del. svetu. Pri pregledu polletne bilance je UO razpravljal o doseženem dobičku v I. polletju. Ugotovljeno je bilo, da ustvarjenega dobička za delitev kolektivu po kritju razdeljene malice in odvedbe za rezervni sklad ostalo le 364.601 din.

Z ozirom na to, da je znesek prostega dela plač iz dobička tako nizek in ker se v III. tromesečju pričakuje porast tega dela dobička, predlaga UO del. svetu, da se po stanju iz I. polletja ne dele plače iz dobička, niti premije, pač pa se to izvrši po bilanci za III. tromesečje, tako da bo to izvršeno približno za 29. november letos.

Poleg celotnega polletnega obračuna, katerega je podala DS za to določena komisija, je DS potrdil tudi predlog UO glede razdelitve prostega dela dobička in premij po bilanci za III. četrtletje.

Tov. direktor je poročal DS o gospodarskem stanju v podjetju, o izvrševanju plana, problemih delovne sile, o novih delih v Velenju, o perspektivi graditve v Velenju in še o predvidenih novih delih letos v Celju in v Trbovljah, o delu v CO, o perečem problemu nastanitve delovne sile v delavskem naselju v Celju itd.

Tajnik komisije za plače, tov. Rupret, je poročal DS, da so kolektivi gradbišč in del. sveti ekonomskih enot razpravljali o spremembah tarifnega pravilnika in o premijskem pravilniku ter ob upoštevanju teh predlogov predlaga del. svetu potrditev.

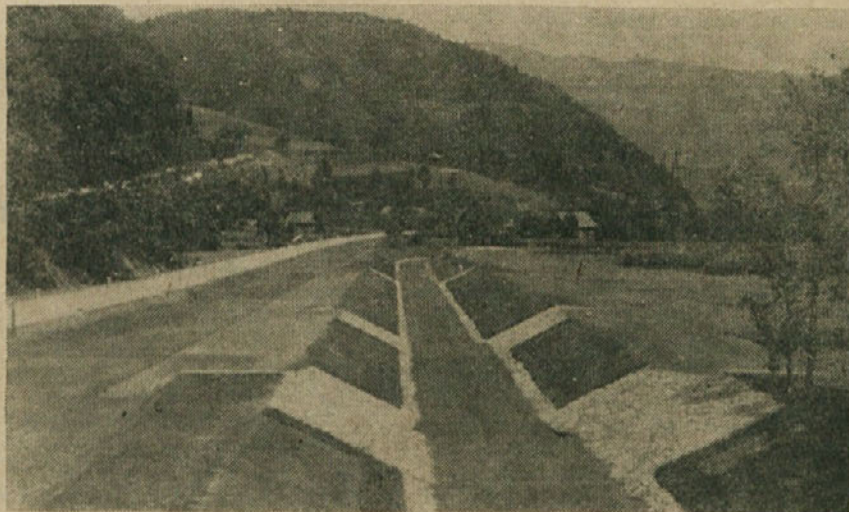
Tako je bilo po daljši razpravi sklenjeno, da se dokončno potrdi premijski in tarifni pravilnik podjetja z upoštevanjem predlogov iz gradbišč.

Tov. direktor nadalje poroča, da je Obč. LO Celje pozval vsa podjetja, da ločeno po posameznih panogah proučijo možnost sodelovanja med seboj.

Kooperacija ima to prednost, da se skupno koristijo razna sredstva itd., kar je že bilo dogovorjeno na sestanku z zastopniki celjskih grad. podjetij.

Na tem sestanku so razpravljali:

- a) o ureditvi skupne gramoznice in namestitvi njej potrebnih investicij;
- b) o ureditvi skupne betonarne, pri čemer bi odpadlo nekvalitetno vgrajevanje betona;
- c) o interesu glede skupnega koriščenja obrtnih delavnic.

Boljska je ukročena. Pogled na izvršeno regulacijo iste na Ločici pri Vranskem

Nadalje so na tem sestanku obravnavali vprašanje skupnega reševanja stanovanjskega vprašanja za delavstva in uređitev centralne delavske restavracije v mestu.

DS je uvidel prednost kooperacije med gradb. podjetji in podjetji gradb. materiala, zaradi česar je sklenil, da imenuje tov. direktorja v kooperacijski odbor.

Komisija za delovne odnose je pripravila posebno poročilo in predloge delavskemu svetu v vprašanju štipendistov, kritičnem stanju samskih stanovanj in o pravilniku HTZ.

Po predlogu te komisije je DS sprejel sklep, da se razpišeta še dve mesti štipendistov na mojstrsko delovodski šoli v Ljubljani. Kot na važen problem je komisija opozorila na kritično pomanjkanje stanovanj. To je tudi vzrok, da podjetje ne more sprejeti planiranega števila vajencev, ker pač ni primernih samskih stanovanj. Isti problem je s stalno delovno silo.

Komisija je predlagala, da bi v Celju organizirali centralno delavsko naselje, od koder bi hodili delavci na bližnja delovišča na delo. S tem bi odpadli stroški, ki jih ima podjetje s postavljanjem barak za nastanitev delavcev po gradbiščih (primer Štore, regulacija Savinje), ki pa so včasih le začasnega pomena.

S tem v zvezi je predlagano in tudi sklenjeno, da se znesek 1,500.000 din, kateri je bil posojen za gradnjo HC Vuhred in kateri bo vrnjen v letu 1957, uporabi za gradnjo stanovanj v sklopu stanovanjske zadruge.

Inšpekcija dela je predložil pravilnik HTZ potrdila s tem, da se delovne obleke izločijo iz tega seznama ter da se ne morejo nabaviti na podlagi tega pravilnika v breme materialnih stroškov. Tako stališče je DS obsodil in sklenil, da se podjetje pritoži na pristojna mesta, saj se s tem zapostavlja gradbena stroka, ki ima najmanj takšne (in še mnogo slabše!) delovne pogoje kot tovarne, kjer so pa bile odobrene delovne obleke kot zaščitna sredstva.

To so izvlečki glavnih točk, ki so bile predmet razprave na štirih zasedanjih. Poleg tega je bilo obravnavano še mnogo drugih, ki pa v tem skopem poročilu niso zajete.

Delo upravnega odbora je razvidno prav tako iz gornjega, saj je večinoma vse gradivo že predhodno obravnaval UO ter o tem pripravljal delo DS.

K plodni obravnavi problemov podjetja so doprinesle svoj delež tudi komisije delavskega sveta, ki so v svojem delu pozitivne razen kontrolne komisije, katera je pričela z aktivnim delom šele zadnji čas.

Program zasedanj upravnega odbora za II. polletje 1956

4. redna seja UO, dne 11. VII. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Finančno poročilo za mesec maj
4. Poslovnik HTZ (Vitanc)
5. Razno (program zasedanj UO)

5. redna seja UO, dne 25. VII. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
  2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
  3. Razširitev obrtnih delavnic — družbeni standard
  4. Premijski pravilnik (Rupret)
  5. Investicije za drugo polletje (Dolenc)
  6. Poročilo komisije o nekurantnem materialu (inventurna komisija)
  7. Razno
6. redna seja UO, dne 8. VIII. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje

2. Poročilo direktorja o stanju podjetja

3. Normativi in cene za gradbeno in obrtno dejavnost

4. Možnost kooperacije in specializacije (komisija za proizvodnjo)

5. Plan kadra in vzgoje vajencev

6. Razno

Izredna seja UO, dne 14. VIII. 1956

Dnevni red:

1. Polletni obračun podjetja
2. Razno

7. redna seja UO, dne 22. VIII. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Naše kapacitete in stanje osnovnih sredstev (komisija za investicije)
4. Skrb za delovnega človeka (naselja in merc.)
5. Razno

8. redna seja UO, dne 5. IX. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Analiza stanja nabavne, materialne in mezдне službe (komisija za kontrolo)
4. Poročilo predsednika kontrolne komisije
5. Poročilo iz zavoda za soc. zavarov.
6. Razno

9. redna seja UO, dne 19. IX. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Ukrepi za večjo produktivnost dela in strukture cene
4. Doseganje plana ter uspehi in ne-uspehi akordov
5. Finančno poročilo za mesec julij
6. Razno

10. redna seja UO, dne 3. X. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Analiza izvajanja tarifnega pravilnika
4. Pregled licitacij (vzroki neuspeh in uspeh licitacij)
5. Razno

11. redna seja UO, dne 17. X. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Finančno poročilo za mesec avgust
4. Poročilo o delu gr. Zbornice in Združenja gr. podjetij
5. Poročilo predsednika disciplinskega sodišča
6. Razno

12. redna seja UO, dne 31. X. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje

2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Kontrola izvajanja poslov. komisije za delovne odnose
4. Kontrole sklepov DS
5. Analiza dela komisij DS
6. Razno

13. redna seja UO, dne 14. XI. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Finančno poročilo za mesec september (obračun za III. četrtletje)
4. Analiza koriščenja namenskih skladov podjetja
5. Razno

14. redna seja UO, dne 28. XI. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Priprave za inventuro (inventurna komisija)
4. Poročilo kontrolne komisije
5. Kontrole sklepov DS
6. Razno

15. redna seja UO, dne 12. XII. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Perspektivni plan investicij
4. Poročilo o izvršitvi proizvodnega plana
5. Finančno poročilo za mesec oktober
6. Razno

16. redna seja UO, dne 26. XII. 1956

Dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje
2. Poročilo direktorja o stanju podjetja
3. Naselja in menze
4. Pregled uspehov in neuspehov akorda in načina ocenjevanja
5. Analiza poslovanja v letu 1956
6. Razno

Pregled dela komisije za osnovna sredstva pri delavskem svetu SGP „Beton“ Celje

Delavski svet podjetja je na svojem zasedanju dne 18. V. 1956 zaradi boljšega in plodnejšega dela tega organa imenoval iz vrst svojega članstva razne strokovne komisije. Tako je med drugimi bila imenovana tudi komisija za osnovna sredstva. Naloga te komisije je reševanje vseh problemov v zvezi z osnovnimi sredstvi podjetja ter s tem v zvezi poročanje in dajanje predlogov DS podjetja.

Komisija se je na svoji prvi seji dne 30. V. 1956 konstituirala ter spoznala

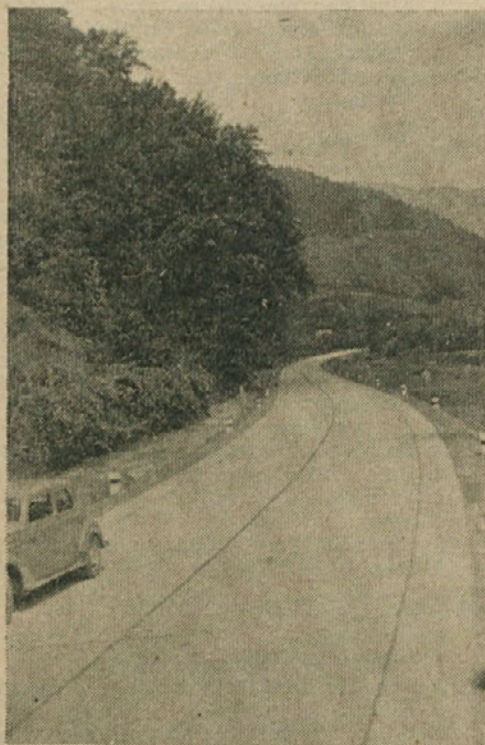
predpise in uredbe. Proučila je »uredbo o gospodarjenju z osnovnimi sredstvi«, dalje »navodila o namenski uporabi sredstev amortizacijskega sklada« ter »odlok o načinu uporabe sredstev amortizacijskega sklada«.

Komisija je dalje razpravljala o predlogu za usposobitev in popravilo traktorjev »Buldog-Lanz« ter poslala UO podjetja svoj predlog, da se popravilo glede na dotrajanost strojev ne izplača, pač pa naj

se po strokovnjakih specialistih prouči možnost uporabe »Buldog« za pogon črpalke 4000 l/min., ki je v osnovnih sredstvih podjetja vendar brez motorja. Komisija, sestavljena iz strokovnjakov, je ta predlog proučila in dokazala, da je neizvedljiv. Komisija za osnovna sredstva je nato predlagala DS podjetja, naj se traktorji Bulldog-Lanz razhodujejo.

Komisija je nadalje razpravljala o nabavi vibratorja »Trudbenik« Dobo.

Nova delovna zmaga — betonska cesta na odseku Ločica je izročena prometu.

V podjetju je že dalj časa očitno pomanjkanje vibratorjev, brez katerih ni možna kvalitetna vgraditev betona. Tovarna »Trudbenik« iz Doboja nam je poslala prospekt za bencinski vibrator, čigar cena je 500.000 din. Ker so posamezni člani kolektiva zvedeli, da ima ta vibrator razne hibe, se je komisija obrnila na gradbena podjetja v NR BiH, ki ta vibrator uporabljajo. Odgovori, ki so prišli od teh podjetij, so bili negativni, tako da je komisija na svoji seji dne 27. VI. 1956 sklenila predlagati DS podjetja, naj se te vrste vibrator ne nabavi, temveč naj se zadolži uprava podjetja, da poizveduje dalje, kje

je možno nabaviti boljše vibratorje.

Dne 27. VI. 1956 je komisija sestavljala in proučevala program investicijskih vzdrževalnih del in program nabave iz sklada za nadomestitev, ki jih po odloku o načinu uporabe sredstev amortizacijskih skladov mora sprejeti DS podjetja do 31. VII. 1956. Komisija je po vsestranski proučitvi sestavila programe ter jih predložila DS v diskusijo.

Razen tega je komisija razpravljala o poslovniku za njeno delo ter predlagala DS, naj se zaradi boljšega poslovanja vnesejo vanj nekatere dopolnitve.

Komisija je razpravljala tudi o obsegu investicij, ki so že vložene v gramoznico v Levcu in kjer se še vedno investira. Z ozirom na to, da je v zadnjem času odvzem gramoza minimalen ter se zaloge kopičijo, je komisija predlagala DS, naj pretrese vprašanje o smotrnosti še nadaljnjih investicij v gramoznici Levec.

V lokalnem časopisju je komisija zasledila članek, da je OLO Celje prepovedal nadaljnje izkoriščanje kamnoloma Dorn. Navedeno je bilo, da bo SGP »Beton« obveščen, da je izkoriščanje tega kamnoloma ustavljeno. Komisija je DS dala predlog, da z ozirom na to situacijo ne bi kazalo tu kaj več investirati.

Nadalje je komisija razpravljala o težkih strojih, s katerimi podjetje razpolaga, a niso izkoriščeni, ker zanje ni primerne dela.

Tako je n.pr. razpravljala o asfaltnem brizgalnem stroju, čigar današnja vrednost je ca. 5.000.000 din. Od tega plača podjetje na amortizaciji letno 1.000.000 din in na obrestih 330.000 din. Skupaj torej 1.330.000 din.

Komisija je razpravljala tudi o stolpnem žerjavu, čigar vrednost znaša din 18.360.000.—. Na račun amortizacije plača podjetje letno 2.570.000 din, na račun obresti pa 1.100.000 din. Skupaj 3.670.000 din.

Tako asfaltni stroj kot stolpni žerjav sta bila v letu 1956 zelo slabo izkoriščena, ker podjetje ni imelo primerne dela zanje.

Delavski svet je o teh problemih razpravljal ter določil ustrezujoče ukrepe.

Na svojem zasedanju dne 24. VII. 1956 je komisija razpravljala med drugim tudi o osnovnih sredstvih, ki naj bi se zaradi gospodarske in fizične dotrajanosti razhodovala. Komisija je stavila DS ustrezen predlog in le-ta ga je sprejel.

Razen tega je komisija predložila DS okvirni program za nabavo uvožene gradbene mehanizacije iz LR Madžarske, ki jo je DS s spremembami sprejel.

Tajnik kom. za osn. sredstva
Cvetko Dolenc

ZNAČILNOSTI NOVEGA PRAVILNIKA O PREMIJAH

Te dni smo dobili nov premijski pravilnik. Praksa sama bo pokazala njegovo vrednost. Tu bi na kratko pojasnil, zakaj je letošnji pravilnik takšen kot je in kakšne so njegove značilnosti.

I.

Sredstva za premije se letos formirajo izključno (vsaj do danes je še tako) iz sklada dobička, ki se sme porabiti za dopolnilne plače; to je proti lanskemu letu, ko je bilo mogoče dobiti ta sredstva na osnovi posebnih predpisov o dokazanem znižanju cene, znatna izprememba.

Letos ni mogoče doseči visokih skladov za premije:

- a) ker je letos nerealno pričakovati visoke dobičke;
- b) ker gredo sredstva za premije iz že tako razmeroma majhnih sredstev, ki jih je letos pričakovati za delitev med kolektiv.

Pri obravnavanju problema, koliki del teh sredstev se lahko odloči v premijski sklad, je prišlo jasno do izraza, da lanskoletno premiranje ni izpolnilo pričakovanj glede izboljšanja organizacije dela in je zato med člani kolektiva sploh, pa tudi med člani delavskega sveta, precej nezaupanja do premiranja.

Rezultat tega je, da je za premije odločen letos sorazmerno nizek odstotek (25).

Dejstvo, da je pričakovati letos le skromna sredstva za premije, nas je prisililo, da smo morali krog premirancev zelo skrajšati. Tako imenovanih stalnih premirancev je letos res še ca. 80, proti 140 v lanskem letu.

Tako smo morali iz letošnjega načina premiranja izključiti šoferje in strojnike, ki bodo delali od sedaj naprej po učinku (akord).

Dalje, letos ne smemo niti ne moremo več premirati stalnih delavcev pri specialnih delih. Zato je bilo sklenjeno, da se bodo vsi ti delavci sedaj ponovno ocenili, t. j. pregledale in popravile se bodo njihove osebne tarifne postavke; prav tako obstaja tudi možnost, da dobijo denarne nagrade za posebne uspehe v delu.

Izkušnje lanskega leta so nas naučile, da moramo letos kriterije za premije znatno poostrižiti. V to nas silijo tudi finančni razlogi. Zato so pogoji za doseganje premij v novem pravilniku znatno težji.

Tudi letos se je pojavilo med kolektivom vprašanje, zakaj se ne premirajo več

ljudje v kolektivu; zakaj se n. pr. ne premirajo knjigovodje, zakaj ne fizični delavci. Nekateri člani delavskega sveta so se čudili, zakaj lahko industrijska podjetja premirajo tudi delavce itd.

En odgovor, t. j., da letos pri nas v gradbeni panogi ni sredstev, je pravzaprav že bil podan, in ta je odločilen. Industrija, ki letos še lahko premira na široki osnovi, ima pač še vedno visoke dobičke, verjetno pa tudi primerno visoko storilnost dela. (n. pr. Cinkarna v Celju).

In glede knjigovodskega osebja: Delo knjigovodij, administratorjev itd. se ne da ekonomsko meriti. Zato letošnji predpisi premiranja brez jasnih ekonomskih dokazov prav zabranjujejo.

Pač pa imajo knjigovodski uslužbenci letos možnost, da dobe za nujno nadurno delo ob sestavi obračunov in bilanc plačane nadure iz naslova materialnih stroškov, kar je vsekakor velika prednost proti prejšnjim togim predpisom.

II.

Naš novi premijski pravilnik je delan v skladu z navodili Zvezne gradbene zbornice in Stokovnega združenja gradbenih podjetij LRS. Sestava pravilnika je bila izredno težavna naloga, vendar sedaj, ko je delo končano, lahko trdim, da predstavlja novi pravilnik znaten napredek.

Sistem premij v novem pravilniku je dvojen:

- a) Vsem članom kolektiva brez izjeme so dane možnosti dobiti premijo, če prijavi in dokaže prihranek ali če predloži ali izvede izboljševalni ukrep.

Do sedaj za tovrstno premiranje pri nas še ni bilo zanimanja, vendar imamo sedaj že razloge, da mislimo, da je led prebit. Poudarjam, da je zmotno mišljenje, ki je globoko vsidrano, da so premije iz tega naslova rezervirane samo za tehnike in inženirje. Ogromno možnosti za predloge obstoji na prav vseh delovnih mestih v podjetju.

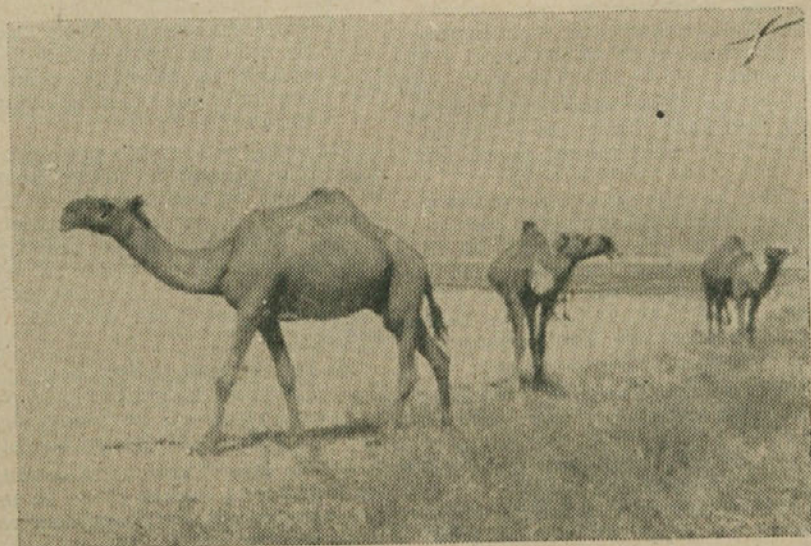
- b) Tehničnemu, vodstvenemu in komercialnemu kadru podjetja pa se priznajo premije na osnovi doseženega uspeha v poslovanju podjetja.

1. Predpogoj, osnova za premijo je **dosežen finančni uspeh**, ki pa se ne računa na osnovi prodajne, ampak na osnovi interne cene podjetja.

EGIPT, KATERI JE ZARADI NACIONALIZACIJE SUEŠKEGA PREKOPA PREDMET RAZPRAV V SVETOVNI JAVNOSTI

To je treba prav posebej poudariti, da ne bo sporazumov pri obračunih. Popolnoma razumljivo je, da morajo biti z ozirom na možnosti doseganja premij postavljene vse naše enote na popolnoma enakopravno osnovo. Isto velja seveda tudi za centralne obrate.

Objekt, delavnica ali enota, ki ne ustvari dobička (merjenega na osnovi internih cen), ne ustvari premijskega sklada in se zato odgovorni uslužbenci ne morejo premirati, pa čeprav so sicer dosegli dobre rezultate.

Enostavno povedano, tudi vse ostale premije so **vezane** na dobiček.

2. Dalje se ugotavlja **izvrševanje operativnega plana objekta, gradbišča podjetja**. Iz prav najnovejših izkušenj vemo, da je vsklajevanje dela po planu, programu, posebno v sedanjih razmerah, neprecenljive vrednosti.

Nepraven odnos odgovornih uslužbencev do planiranja je še vedno rak rana v našem podjetju in je zato vse mere, ki težijo za odpravo tega stanja, šteti za važne in zelo koristne. Poleg dejstva, da nas pravočasna izgotovitev prevzetih del varuje plačila pogodbenih kazni, je še važnejša okolnost, da se ravno po tem v največji meri ravna tudi renome — sloves podjetja.

3. Tretja zelo važna premijska osnova je **% del, ki se izvajajo v akordu**. S tem hočemo rešiti obenem 2 važna problema:

- da se dá fizičnim delavcem večja možnost zaslužka;
- da se varuje podjetje večjega rizika, ki je nujen, dokler se delo obračunava po izvršenem času (po režijskem obračunu).

Določila premijskega pravilnika strogo določajo, katero delo se prizna kot delo v akordu, da se tako izognemo napakam iz lanskega leta, ko so se »akordi« vstavljati kar naknadno, na »papirju«.

4. Premiranje na osnovi dosežene **kvalitete dela** ima predvsem **kontrolni** značaj in je neobhodno potrebno. Ako vemo, da so delavci zainteresirani za preseganje norme, delovodje n. pr. predvsem za dobiček, potem bi bilo premiranje brez kontrole kvalitete lahko za podjetja izredno riskantno. Tako pa je dana tej premijski osnovi primerna važnost, ki bo prisilila odgovorne ljudi, da bodo v dovoljni meri stremeli za zares kvalitetnim delom.

5. Premiranje za boljše **koristenje obratnih sredstev** je posebno v gradbenih podjetjih izrednega pomena. Saj vemo, da je eden izmed naših glavnih problemov večno tarnanje nad prevelikimi zalogami. Zato je več kot umestno zainteresirati odgo-

vorne ljudi, da bodo temu problemu posvetili čim več pozornosti.

6. Osebeje oddelka za pripravo dela se premira še na osnovi realnosti **normativov** (kalkulacij). Solidno kalkuliranje pridobiva iz meseca v mesec večji pomen. Od dobrih kalkulacij je odvisna v dobršni meri zagotovitev del, po drugi strani pa so seveda podjetju le s solidnimi kalkulacijami dane možnosti prosperitete.

7. Novost, ki jo uvajamo, je predvsem premiranje na osnovi **zavrženih premijskih osnov in ugotovljenih napak**. S premijami iz tega naslova, ki se plačujejo v breme premij premijskih upravičencev, ki so napake zakrivili, dobijo službe kontrole in računovodstva tudi primerno materialno vzpodbudo.

III.

Za izračun premij smo poizkusili najti v našem tarifnem pravilniku čim enostavnejšo metodo. Vendar pa je to zelo težko iz dveh razlogov:

- ker se organizacija in obseg del v gradbenem podjetju stalno menjujeta;
- ker je dobiček nesiguren in se spreminja v znatnih mejah;
- iz naslova, navedenega pod b), plače iz dobička niso v stalnem odnosu do dobička (obveznosti iz dobička so približno stalne), zaradi česar višine premij niso premosorazmerne z dobičkom.

Premijske tabele so izračunane pod predpostavko, da imajo uslužbenci na enakih delovnih mestih (n. pr. delovodje) enak obseg dela, enake pogoje, enako odgovornost. Ker praktično to ne drži, sme upravni odbor premijo popraviti.

Popravki premij so možni dvojni:

- popravki zaradi obsega, pogojev in odgovornosti;
- popravki, odvisni od višine ustvarjenega sklada za plače iz dobička.

Ugovori, da je tak način določanja premij nepregleden, povsem drži. Vendar tako dolgo, dokler gredo premije iz sklada za plače iz dobička, ni drugih možnosti.

Res je obstajala možnost, da bi se korekcij (popravkov) v odnosu na dosežen plačni sklad izognili tako, da bi premije neposredno vezali prav na višino plačnega sklada iz dobička.

Tega nismo napravili iz dveh razlogov:

- ker pričakujemo, da bo prihodnje leto formiranje plačnega sklada iz dobička povsem drugačno;
- premiranje, ki je vezano na dosežen dobiček, ima jasen ekonomski podarek, kar v drugem primeru ne bi mogli trditi.

Kakor je premiranje občutljiva stvar, prav tako občutljivo bo določanje korekcijskega faktorja za obseg in pogoje dela. O tem bodo odločali upravni odbori gradbišč, ki bodo morali dobro oceniti razmere in pogoje dela za posamezne premijske upravičence.

IV.

Važna sprememba v našem sistemu se uvaja s tem, da v bodoče izračunavanje in odobravanje premij ne bo več centralizirano, ampak se bodo premije računale po ekonomskih enotah in jih bodo potrjevali upravni odbori ekonomskih enot.

Lani je bilo precej kritike, da premije niso bile pravilno določene. S tem, da se

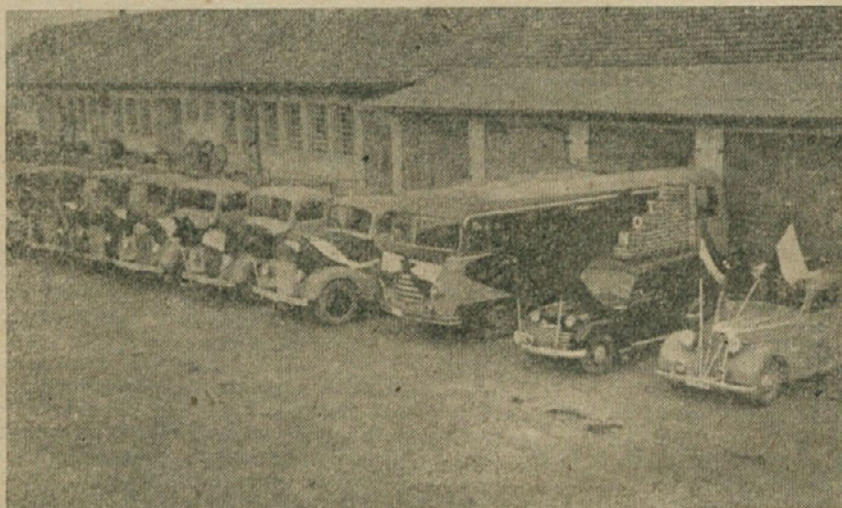
premiranje daje v kompetenco organom samoupravljanja na gradbišča, bodo, upamo, dane večje možnosti vsebinske kontrole vseh podatkov, ki služijo za izračun premij.

Tudi to pot velja poudariti:

Sistem, ki je z našim pravilnikom osvojen, stavlja za doseganje premij precizne in ostre pogoje. Premije, ki bodo izplačane na tej osnovi, bodo dejansko več kot samo zaslužene. V letošnjem sistemu premije v nobenem oziru niso vezane na plače in torej njihovo konkretno višino določajo res samo uspehi posameznika.

Organi samoupravljanja pa stojijo pred nalogo, da nadzirajo smiselno uporabo teh načel, tako da premiranje spet ne bo zašlo s prave poti.

Franc Rupret

Prizor ob šoferskem prazniku v Celju. Naši avtomobili pred parado

Licitacije v gradbeništvu

Z zakonom o oddajanju in izvajanju gradbenih del, ki je izšel v Ur. l. LRS, št. 17 z dne 12. V. 1955, je bilo dokončno urejeno vprašanje obvezne oddaje gradenj z licitacijo. Z omenjenim zakonom je točno precizirano, da se vsa ona dela, ki presega vrednost 10 milijonov din, morajo obvezno oddati po licitacijah.

Dosedanja praksa je pokazala, da je bil ta ukrep dober in pravilen, ker je med gradbenimi podjetji sprožil ostro konkurenco, katere cilj je znižati prodajno ceno gradbenih storitev in s tem dvigniti standard delovnemu ljudstvu.

Podjetja so bila prisiljena poiskati vse skrite rezerve ter svoje kalkulacije prilagoditi stvarnemu stanju in eliminirati vse tako imenovane komercialne dobičke, ki so se skrivali v preohlajnih kalkulacijah.

Tudi naše podjetje se je v tem letu udeležilo več licitacij za prevzem gradbenih del, deloma z uspehom, deloma neuspehom.

1. 6 stanovanjska hiša v Mozirju za Obč. LO Mozirje.

Licitacija je bila dne 30. VI. 1956 ter se je udeležilo 6 gradbenih podjetij, in sicer: Graditelj Celje, Stavbenik Celje,

Gradnja Zalec, Savinograd Celje, Gradbenik Soštanj in »Beton« Celje.

Torej kar 6 ponudnikov, kar je znak, da je konkurenca bila zelo huda. Razpisana predračunska vsota za kompletno izgradnjo objekta je znašala 20,007.436 din.

Posamezna podjetja so ponudila naslednje cene:

»Beton« Celje za kompl. izgradnjo 16,005.949 din ali 20% popusta;

»Stavbenik« Celje za kompl. izgradnjo 14,574.266 din brez vodovodne in elektr. instalacije ali 27,2% popusta;

»Gradnja« Zalec za kompl. izgradnjo 15,573.436 din brez vodovodne in elektr. instalacije ali 22,3% popusta;

»Savinograd« Celje za kompl. izgradnjo 13,317.293 din brez vodovodne in elektr. instalacije ali 33,4% popusta;

»Graditelj« Celje za kompl. izgradnjo 13,529.570 din brez vodovodne in elektr. instalacije ali 32,4% popusta;

»Gradbenik« Soštanj za kompl. izgrad. 16,324.547 din brez elektr. instalacije ali 18,5% popusta.

Ker so vsi ostali licitanti ponudili ceno brez vodovodne in elektr. instalacije in je zaradi točne primerjave pri ponudbi »Beton« potrebna odbiti vrednost vodovodne in električne instalacije, kar znaša 1,706.342 din. Če to vsoto odbijemo od naše ponudbe, dobimo za realno primerjavo vsoto 14,299.607 din ali 28,6% popusta.

Licitacijska komisija je delo oddala SGP »Graditelj« iz Celja kot najugodnejšemu ponudniku.

2. Dalje se je naše podjetje udeležilo licitacije za gradnjo mostu čez Pako v Sav. dolini. Investitor je Uprava za ceste LRS Ljubljana. Licitacije so se udeležila 3 podjetja: »Gradis« Ljubljana, »Graditelj« Celje in »Beton« Celje.

Razpisana predračunska vsota za kompletno delo je znašala 11,332.000 din.

»Gradis« Ljubljana je ponudil ceno 9,511.428 din ali 16% popusta;

»Graditelj« Celje je ponudil ceno 8,472.659 din ali 25% popusta;

»Beton« Celje je ponudil ceno 8,144.098 din ali 28% popusta.

Ker je naše podjetje bilo najcenejši in obenem najugodnejši ponudnik, je licitacijska komisija predlagala investitorju, da dela odda našemu podjetju.

Dela so v teku in lepo napredujejo.

3. Za dne 11. VII. 1956 je bila razpisana licitacija za gradnjo železobetonskega mostu čez Savinjo v Celju. Investitor je uprava za ceste LRS Ljubljana. Pri tej licitaciji je bila konkurenca zelo huda, saj se je udeležilo kar 6 najmočnejših grad-

benih podjetij: »Tehnogradnja« Vuzenica, »Gradis« Ljubljana, »Slovenija - ceste« Ljubljana, »Tehnika« Ljubljana, »Graditelj« Celje in »Beton« Celje.

Razpisana predračunska vsota za izgradnjo mostu je znašala 87,544.475 din. Za ta razpisana dela pa so posamezna podjetja ponudila naslednje cene:

»Tehnogradnja« Vuzenica za vsoto 53,711.180 din ali 20,3% popusta;

»Gradis« Ljubljana za vsoto 49,265.509 din ali 27,1% popusta;

»Slovenija-cest« Ljubljana za vsoto 53,532.895 din ali 20,7% popusta;

»Tehnika« Ljubljana za vsoto 52,355.735 din ali 22,5% popusta;

»Graditelj« Celje za vsoto 56,531.562 din ali 16% popusta;

»Beton« Celje za vsoto 43,900.169 din ali 35,0% popusta.

Licitacijska komisija je predlagala investitorju, da delo odda našemu podjetju kot najcenejšemu in najugodnejšemu ponudniku. Delo je naše podjetje dobilo ter je že v teku.

Mnogi člani kolektiva se vprašujejo, kako je moglo naše podjetje pri licitaciji ponuditi za ta dela popust kar 35%. Če pogledamo ponudeno ceno podjetja »Gradis« Ljubljana in pomislimo, da bi le-ta moral pri tem delu sprovesti celokupno organizacijo precejšnjih pripravljalnih del, katero ima naše podjetje z deli na Savinji že organizirano, pridemo do zaključka, da je naša ponujena cena za malenkost nižja od Gradisove. Priznati pa moramo, da je pri tej naši ponudbi imel tudi prestižni moment precejšnje vloge, saj je naše podjetje že izgotovilo rečne in obalne podpore za ta most ter dela sedaj na regulaciji Savinje prav na tem odseku.

Študij organizacije dela je najskrbneje proučen, poiskani so vsi najcenejši viri za dobavo materiala, elimiran je vsak dobiček in le tako je podjetje lahko dalo tako visok popust.

4. Železarna Štore je razpisala licitacijo za gradnjo prizidka industrijske kovinarske šole v Storah.

Razpisana predračunska vsota je znašala 16,754.269 din. Licitacije, ki je bila dne 10. IX. 1956, sta se udeležili podjetji »Graditelj« Celje in »Beton« Celje.

»Graditelj« je za razpisano delo ponudil ceno 14,717.276 din ali 12,2% popusta na predračunsko vsoto, medtem ko je naše podjetje ponudilo ceno 14,475.278 din ali 13,6% popusta na predračunsko vsoto.

Licitacijska komisija je predlagala investitorju, naj se delo odda našemu podjetju kot najugodnejšemu ponudniku ter so nam to tudi že oddali.

Gb Tednu otroka

Iz teh zgoraj podanih primerov vidimo, da se naš kolektiv uspešno trudi pri zniževanju cen gradbenih storitev, saj jih je v primeru s cenami iz l. 1955 znižal za povprečno 15%.

Naš kolektiv pozdravlja vse ukrepe oblasti, ki streme za znižanjem cen, za

zdravo, solidno in socialistično konkurenco ter se bo tudi v bodoče z vsemi svojimi močmi boril za dvig življenjskega standarda delovnega človeka in za srečnejšo bodočnost naše socialistične domovine.

Cvetko Dolenc

Izgotovitveni roki in premije

Zelo redka gradbena in obrtniška dela, oddana našemu podjetju, so gotova do postavljenega roka. Do sedaj so se dala taka prekoračenja še vedno urediti z investitorjem, tako da podjetje ni plačalo penalov. Vendar pa ugledu in slovesu podjetja taka prekoračenja precej škodujejo in jih je treba na kakršenkoli način (ki pa ne sme škodovati kvaliteti) odpraviti.

Da bi za roke odgovorne delavce in uslužbence tudi ekonomsko zainteresirali za doseganje postavljenih rokov, predlagam naslednji postopek:

Vsa gradbena in vsa obrtniška dela se oddajo gradbiščem ali centralnim obratom s pogodbami, v katerih so točno določeni roki za dovršitev dela in roki za obračun izvršenih del sankcionirani s penali.

V primeru prekoračenja pogodbeno določenih rokov se interno, izven - knjigovodsko obračunajo ti penali tako, da se od ustvarjenega dobička objekta ali delavnice, ki je prekoračila roke, odbijejo pogodbeni penali in se prištejejo k dobičku tistega objekta, ki te penale prejme. Tako popravljeni dobiček bi bil osnova za obračun in razdelitev plač iz dobička in osnova za izračun premij.

Prednost takega obračuna penalov bi bila v tem, da bi se vsi odločujoči faktorji potrudili, da dosežejo postavljeni rok. Če objektivni pogoji ne opravičujejo prekoračenja roka, pa bi tisti, ki so zakrivali prekoračenje, to tudi najbolj občutili.

vj

Iz predavanja tov. Pečana

Predavanje tov. Pečana, tajnika republiškega odbora sindikata gradbincev LRS, v sklopu seminarja za člane organov upravljanja in aktiviste je bilo vsekakor zelo zanimivo in poučno.

Predaval je o vlogi in praksi samoupravljanja v gradbenih podjetjih.

Ni moj namen ponazoriti v članku celotno obširno snov, pač pa bom skušal opozoriti na vse tisto, kar je za naš kolektiv najvažnejše.

To je tem bolj potrebno, ker je bila udeležba na predavanju zelo skromna, kar je obžalovanja vredno.

I.

Vloga samoupravljanja v podjetju rase z zavestjo članstva, z zavestjo članov samoupravnih organov in z zavestjo vseh delavcev in uslužbencev. Tu je osnovni problem; brez prave zavesti samoupravljalca ni samoupravljanja, kar so točno precizirali že ustanovitelji znanstvenega socializma.

In ravno v tem pogledu so težave v gradbenem podjetju izredno velike zaradi teh specifičnih pogojev:

a) ker dela v gradbenih kolektivih 40 do 60% sezoncev,

b) ker so kolektivi posebno pri večjih podjetjih raztreseni,

c) ker so razmere v gradbeništvu vobče nestalne in neurejene.

Zato prav v gradbeništvu vloga samoupravljanja ne more biti taka kot bi morala, tako dolgo, dokler samoupravni organi ne bodo uspeli upostaviti pravi življenjski stik s kolektivom.

Gradbinci bomo morali zato naše napore osredotočiti predvsem za ureditev teh problemov:

a) da bo status samoupravljalcev priznan samo stalnim gradbenim delavcem;

b) da se bodo razmere v gradbeništvu konsolidirale.

Ako upoštevamo pogoje gradbenišтва, lahko ugotovimo, da je samoupravljanje v naših podjetjih v kljub tem težavam doseglo velik napredek. Ta napredek pa je mogoče primerjati objektivno le takrat, če realno pregledamo pogoje na primer industrije in naše panoge.

Gradbeništvu in tudi samoupravljanje v gradbenih podjetjih opravlja prav letos

svoj zrelostni izpit. Pravilo, da v stiski spoznaš prijatelja, je bilo letos prav v gradbeništvu ponovno potrjeno. Šele težavne razmere so prisilile tehnična vodstva in delavske organe, da so pričeli tesno sodelovati tudi s kolektivom in v takih podjetjih je delavsko samoupravljanje tudi že doseglo tisto vlogo, ki jo mora imeti. Skrčenje obsega investicij ne bo imelo torej samo odraza na znižanje cene gradb. proizvodnje, ampak bo tudi v znatni meri pripomoglo k zavesti gradbenih kolektivov. Tako bo tudi vloga samoupravljanja postala takšna, kot mora biti v socialističnem podjetju.

II.

Oblike samoupravnih organov v gradbeništvu so zelo različne. Sistem gradbišnih svetov, ki so ga uvedla večja pod-

ništvo ista načela kot za industrijske panoge.

Zato je najbolj poučno, če se napake pokažejo iz prakse samoupravljanja — saj ravno takšno kritično obravnavanje problema lahko največ koristi za nadaljnje praktično delo.

Pogostokrat se zgodi, da že sklicevanje zasedanj ni pravilno. Zasedanja morajo sklicati predsedniki. V Sloveniji še ni bilo primera, da bi zasedanje sklicala sindikalna podružnica, čeprav ima za to pravico.

Dnevni redi so zelo obširni. Referati pogosto niso dani članom predhodno na študij; običajno so tudi pisani strokovnjaško-učeno. Pogost je običaj, da se pod točko »razno« rešujejo v veliki naglici važni problemi, nedovoljno proučeno, po želji vodstva itd.

Naša mladina pri prostovoljnem delu. Urejevanje športnih prostorov za mestno telovadnico v Celju. Za dogotovitev tega objekta so mladinci žrtvovali ogromno napora

jetja, je bil primeren v času, ko so bila gradbišča velika in so bila stalnejšega značaja.

Kakšne oblike bodo ustrezale sedanji in bodoči dobi, ko moramo računati s še večjo razdrobljenostjo, kratkotrajnejšimi dovršitvenimi roki itd., praksa še ni rešila.

Vsako podjetje mora reševati te probleme tako kot najbolje ustreza razmeram. Važno pa je, da imajo gradbišni sveti tudi materialno (finančno) bazo, saj se sicer njihovo delo nujno razvedeni.

III.

Praksa dela samoupravnih organov je znana. V glavnem veljajo tudi za gradbe-

V večini podjetij samoupravni organi nimajo poguma dati na dnevni red vprašanja, ki jih sicer »za oglom« živahno diskutirajo in kritizirajo.

Med take »boleče« točke spada predvsem:

a) analiza režijskih stroškov podjetja, prav posebno pa službenih potovanj, plač uslužbencev, reprezentančni stroški, uporaba osebnih avtomobilov, uporaba pisarniškega materiala, stroški telefonskih pogovorov itd.;

b) odobravanje uporabe sredstev skladov za samostojno razpolaganje;

c) sklepanje o inventurnih razlikah;
 d) sklepanje o slabostih v organizaciji dela in napakah uslužbencev, o korištenju mehanizacije, o izvrševanju planov, o zimskem delu;

e) analiziranje raznih kazni, penalov in kontrola namenskega korištenja sredstev.

Dalje, v večini podjetij je obveščanje o delu samoupravnih organov slabo. To pa je prav v sedanjem času zelo važno vprašanje. Posebno sedaj, ko so podjetja večkrat primorana prevzemati dela celo pod ceno, je jasno, da bo naloge, ki stoje pred kolektivi gradbenih podjetij, mogoče urediti le kolektiv kot celota.

Prav v zadnjem času zasledimo v Sloveniji dejanja celotnega kolektiva, ki so odraz velike zrelosti in ki kažejo, da se kolektivi gradbenih podjetij zavedajo svojih nalog.

Primeri:

a) Kolektiv velikega gradbenega podjetja je sklenil, da se sklad za plače iz dobička za leto 1955 uporabi v celoti za kritje primanjkljaja v letu 1956;

b) ustaljuje se praksa, da se za izvrševanje prevzetih novih del dejansko mobilizira kolektiv, po iniciativi organov samoupravljanja in družbenih organizacij. Tako se v velikih podjetjih rešujejo umetne pregrade med poslovnimi enotami (gradbišči) in tako šele sedaj, v težavah, pričenjajo podjetja delovati kot organska celota; to je prišlo posebno do izraza pri podjetjih »Gradis« in »Slovenija-cesta«.

Otroška doba delavskega samoupravljanja je tudi v gradbeništvu za nami. Zato sedaj ni moč govoriti o neznanju, nevednosti. Tisti uslužbenci, ki še do danes niso našli do samoupravljanja pravega odnosa, pač niso socialistični uslužbenci. Nepravilen odnos uslužbencev lahko danes razumemo samo še kot podcenjevanje, omalovaževanje, kot gledanje »zviška«. To pa je danes v naših razmerah nemogoče in samoupravni organi tega ne smejo dopuščati.

Pri tem pa je seveda ravno takšna napaka, če samoupravni organi ne razumejo, da je nujno, da imajo strokovni uslužbenci glede vodstva proizvodnje proste roke, da lahko samoiniciativno ukrepajo itd.

Izredno škodujejo razvoju samoupravljanja tudi številni primeri familiarnosti in mitenja vodilnih članov samoupravljanja, odločanje četvorke, petorke itd.

Predavatelj je h koncu ocenil samoupravljanje v našem podjetju kot dobro oziroma celo hvale vredno.

Vkljub tej oceni vidimo, da nas je predavatelj spomnil na nekatere napake, ki so vsidrane tudi pri nas. Predvsem upam, da bodo naši predstavniki delavskega sveta in upravnega odbora postavili vprašanje obveščanja kolektiva v prvo vrsto, kar je po mojem mnenju najresnejša napaka v našem delu.

Franc Rupret

O delu strokovnega združenja gradbenih podjetij LRS

Člani našega kolektiva vedo pravzaprav zelo malo ali nič o delu naših višjih gradbenih organov. Zato mislimo, da je prav, če na tem mestu spregovorimo o njihovem delu. Danes bomo na kratko govorili o delu strokovnega Združenja gradbenih podjetij in industrije gradbenega materiala LRS.

Organizacija zbornic in združenj v naši državi še ni dokončna. Ravno sedaj je v razpravi »osnutek zakona o gospodarskih zbornicah in strokovnih združenjih«, ki predvideva nekatere bistvene spremembe sedanje organizacije. Prav tudi to je vzrok, da se z nalogami, delom in z dosedanjimi izkušnjami spoznamo.

Gradbeništvu v naši državi ima svojo Zvezno gradbeno zbornico in republiška strokovna združenja. Medtem ko prejšnja leta še ni bilo v večji meri občutiti pomena teh organov, je pa treba priznati, da dobivajo le-ti postopoma vse večjo

vlogo, večji pomen in večje, važnejše konkretne naloge. Postopno se na te organe prenašajo razne važne naloge s področja gospodarstva, o katerih so do sedaj odločali izključno oblastveni organi. Ta razvoj pa še niti zdaleka ni zaključen.

Ako torej globalno ocenimo naloge teh naših gradbenih organov, lahko trdimo, da bo v bodoče predvsem od njihovega dela odvisno stanje gradbeništvu pri nas.

Dejstvo je namreč, da si danes ne moremo več niti zamisliti obravnavanja oziroma reševanja kakšnega važnejšega vprašanja s področja gradbeništvu, brez sodelovanja zbornice oziroma združenja.

Tako bodo n. pr. predlogi gradbenih vrhovnih organov v bistveni meri vplivali na našo gradbeno zakonodajo, da bo ta končno vendarle upoštevala specifične probleme naše stroke.

Se važnejša pa je seveda vloga gradbene zbornice in združenj s področja na-

predka gradbeništva in gradbene industrije. Lahko celo trdimo, da je ta vloga v tej smeri prav odločilnega pomena.

Strokovno združenje gradbenih podjetij je še razmeroma mlad organ, vendar lahko smelo trdimo, da se je že afirmiralo s svojim delom.

Pri oceni dela združenja je potrebno seveda upoštevati objektivne pogoje dela, šele potem pa lahko trdimo, da so dosežani uspehi za te razmere zares veliki.

Zadovoljni smo bili z našim osebjem v poč. domu v Crikvenici, zato je prav, da se jih tudi sedaj spomnimo

Združenje gradbenih podjetij LRS je namreč do sedaj delalo v prav zares ne-normalnih razmerah.

1. Združenje ni imelo niti številčno niti strokovno zadostne zasedbe in tako maloštevilni kader seveda ni mogel zagrabiti vse široke problematike, ki se je pojavljala. Bil je prisiljen reševati le nujne in najbolj pereče probleme. Upravni odbor združenja je sedaj napravil resne ukrepe, da se kader pojača, v čemer je v precejšnji meri že uspel.

2. Združenje je delalo vse do letos v prav nemogočih prostorih. Upati je, da

bodo do konca leta gotovi novi lokali v novem ogromnem »Gradisovem« bloku na Titovi cesti v Ljubljani.

3. Predvsem manjka pisarniška oprema, na primer računski stroji itd. Upati je, da bo združenje letos vendarle prišlo preko teh začetnih težav.

V svojem dosedanjem delu je bilo naše republiško združenje predvsem gospodarski svetovalec, instruktor podjetij. Važno vlogo pri tem delu so opravili tako uslužbenci združenja kot tudi razne komisije, zlasti komisija za gospodarstvo in komisija za plače. Ta instruktorska vloga je izrednega pomena posebno za mala podjetja, ki nimajo lastnega sposobnega kadra.

Združenje opravlja nadalje zelo važno nalogo pri koordinaciji dela, pri raznih poslih v zvezi z večjimi nabavami itd. Prav tako posreduje združenje medsebojne probleme podjetij v zvezi s prodajo in oddajo osnovnih sredstev itd.

Važna je vloga združenja o vprašanju kadrov. Tu lahko poudarimo dosedanje uspehe.

Vse pohvale je vredna skrb združenja za vzgojo naših gradbenih vajencev. Prav tako sodeluje združenje tudi z vodstvom srednje tehnične šole.

Združenje ima nadalje velike zasluge, da so sedaj odobreni krediti za gradnjo nove vajenske gradbene šole z internatom, kj bo verjetno v Ljubljani. Z deli bodo pričeli približno konec leta, kredit v znesku 100 milijonov dinarjev je že na razpolago.

Upravni odbor združenja rešuje dalje številne probleme v zvezi z izdajanjem pooblastil za izvajanje gradbenih del gradbenim strokovnjakom; daje predloge in mnenja za korištenje tehnične pomoči, za pošiljanje naših strokovnjakov na študij v inozemstvo, za strokovne ekskurzije itd.

Dalje so važni predlogi združenja za korištenje sredstev sklada za napredek gradbeništva.

V letošnjem letu je v naši državi izredno živahna zakonodajna aktivnost. V pripravi so številni zakoni, ki živo zadevajo tudi našo panogo. Dolžnost združenja je, da pri razpravi o teh osnutkih živo sodeluje, da zakonodajne organe pravočasno opozori na specifične gradbene probleme.

Trenutno so v razpravi naslednji osnutki zakonov: o delovnih odnosih, o pokojninah, o zbornicah in združenjih.

Nadalje je bilo združenje uradno pozvano, da sestavi lastne predloge za izpremembe plačnega sistema za gradbeništvo. Tozadevni predlog je sedaj v delu.

Važno vlogo je letošnje leto odigralo združenje pri uresničevanju plačnega si-

stema. Za vso Slovenijo so bili sklenjeni bazenski dogovori o višini terenskih dodatkov. Zvezna gradbena zbornica je pravilno ugotovila, da smo ta problem v Sloveniji rešili najpravičneje.

Komisija za plače je nadalje temeljito proučila premijski sistem in izdelala tudi pripomočke in osnutek pravilnika o premijah za gradbena podjetja.

Ista komisija je predložila republiški komisiji za plače tudi predloge za definitivno rešitev problema terenskih dodatkov za stalne gradbene delavce.

Pomembno vlogo je združenje odigralo tudi z ozirom na mere higiensko-tehnične zaščite v gradbeništvu z izdajo primernih brošur in navodil, kar se sedaj koristno uporablja v merilu vse države.

Združenje tesno sodeluje z Zvezno gradbeno zbornico in z oblastnimi, predvsem republiški organi, prav tako pa tudi s sindikalnimi forumi.

Nadalje morajo uslužbenci združenja, člani upravnega odbora ali člani komisij reševati razne pereče probleme gradbenih podjetij in industrije gradbenega materiala na terenu. To je važno prav posebno letos, saj je skrčenje obsega investicijskih del privedlo mnoga naša podjetja v prav kritičen položaj.

Zaradi že navedenih objektivnih težav pa je ostalo še mnogo problemov, ki jih je sicer treba začeti reševati, nenačetih.

Prepričan sem, da se bo združenje s pojačanim kadrom še letošnje leto spoprijelo tudi s temi problemi.

Že samo ime, da je to »strokovno« združenje, obsega svoje bistvene naloge.

Mislím, da bi moralo združenje pričeti reševati probleme napredka gradbeništvá in gradbene industrije predvsem s kompleksnim obravnavanjem:

a) kapacitet podjetij, kooperacije podjetij in specializacije podjetij;

b) organizacije in poslovanja podjetij, organizacije dela, mehanizacije;

c) sistematike investicijske politike z vidika možnosti znižanja cene.

Gotovo je, da teh problemov ni moč proučiti na hitro roko, še manj pa jih naglo reševati. Vedeti pa moramo, da bodo morali gradbinci pri reševanju teh problemov odigrati odločilno vlogo. Zato ne odlašajmo! Bogate izkušnje iz dobe obnove, prav posebno pa letošnje razmere, nam dajejo dovolj materiala in dokazov, da v gradbeništvu ne moremo več tako naprej. Kdo drugi, ako ne ravno združenje, je poklicano, da te probleme vsaj znanstveno obdela in dá tudi take smernice, da se napake prejšnjih let ne bodo več ponavljale?

Toliko o delu in nalogah združenja.

Prav sigurno pa, bo člane kolektiva zelo zanimalo, v kolikí meri ima družbeno upravljanje vpliv na delo združenja.

Priznati je treba, da je vpliv premajhen. Letna skupščina, ki jo tvorijo voljeni delegati vseh podjetij, je samo enkrat na leto. Seje upravnega odbora pa so največ enkrat mesečno. V ostalem pa morajo uslužbenci odločati samostojno oziroma odločajo komisije. Zato bo nujno, da bo upravni odbor v bodoče pogosteje zasedal.

Osnutek zakona o zbornicah in združenjih predvideva ukinitvev republiških združenj. Tako s stališča konkretne pomoči podjetjem, kakor s stališča obravnavanja specifičnih razmer po naših republikah, prav posebno pa s stališča družbenega upravljanja, je vsaka večja centralizacija v gradbeništvu nesprejemljiva. Tako stališče je zavzel tudi upravni odbor Združenja na svoji zadnji seji.

Franc Rupret

NOVE KNJIGE

»Rad i radni uslovi u gradjevinarstvu«, Beograd 1956. (Delo in delovni pogoji v gradbeništvu.) Izdala Komisija za proučevanje dela v gradbeništvu, Beograd.

Pred kratkim je izšla knjiga z gornjim naslovom, ki je za gradbeništvu izrednega pomena.

V knjigi je pregledno in strokovno zelo dobro obdelana problematika gradbeništvá in problematika gradbenih delavcev posebej. Pri sestavi knjige so sodelovali gradbinci, znanstveniki, sindikalni funkcionarji, zadružniki itd.

Za sestavo številnih podatkov so anketirali številne gradbene delavce, proučili so razmere gradbišč, stanovanj, delavskih menz na velikih gradbiščih. Številne delavce so zdravniško pregledali, ugotavljali naše vremenske razmere itd.

Podatki, ki so zbrani v tej knjigi, so važni za nas gradbince in za našo skupnost. Javno je priznано (kritika v Radu), da je ta knjiga prvi primer, kjer je res sistematično obdelano kompleksno področje ene gospodarske panoge.

Gradbinci smo že doslej večkrat dokazovali, da naši panogi še ni priznано me-

sto, ki ji gre. S to knjigo pa smo sedaj dobili orožje, ki nam bo v borbi za uveljavljanje naših pravic izdatno pomagalo.

Ugotovitve, ki so jih napravili znanstveniki, zdravniki in sociologi glede razmer v gradbeništvu, so objektivno, pravilno odkrile naše slabosti, naše težave in naše probleme. Na osnovi teh ugotovitev bomo morali predvsem gradbinci sami prečistiti naša stališča, s podano dokumentacijo pa v bodoče tudi pri pristojnih forumih ne bo več nepremagljivih težav.

Zaključki, ki so v knjigi, so zelo številni in važni. Neobhodno potrebno je, da vsi stalni gradbeni delavci, vsi sindikalni aktivisti, vsi člani ZK in vsi člani samoupravnih organov to gradivo proučijo.

Knjige bodo prejele vse sindikalne podružnice; sindikalni odbori naj sami najdejo način, kako bi se z gradivom na najprimernejši način spoznalo vključeno članstvo.

Nekatere zaključke in dokaze, ki so v tej dragoceni knjigi, pa vendar navajamo že v izvlečku:

a) V gradbeništvu je produktivnost dela zelo nizka. Krivda za to je delno v slabi organizaciji dela, v obrtnem načinu proizvodnje; še več krivde pa je na kampanjski način glede investicijskih kreditov, na menjavanju strukture del, na slabi dokumentaciji, slabem nadzoru.

b) Gradbeništvu je v današnjih razmerah še vedno sezonska panoga. Na zaslužek gradbenega delavca v znatni meri vplivajo tudi deževni dnevi. Vobče so gradbeni delavci brez lastne krivde mnogo na slabšem od delavcev iz industrije.

c) Osvetljen je problem sezoncev, kdo so pravi sezonci (polkmetje), ki jih ne

smemo zamenjati z gradbinci, ki pozimi pač ne delajo zato, ker ni dela.

Obširno je opisana škoda, ki jo trpi gradbeništvu zaradi zaposlovanja polkmetov, zlasti pa kolektivni podjetij, kjer se ti sezonci zaposlujejo.

d) Gradbeno delo je eno najtežjih del; tu je treba veliko fizičnega napora; težki so pogoji dela na prostem, pod vplivom nestalnih vremenskih razmer. Dakozano je, da nadurno delo ne daje efekta in da je za gospodarstvo nerentabilno.

e) Trganje obutve in obleke je v gradbeništvu večje kot v večini industrijskih panog. Pogoji za ureditev mer za dobro higiensko-tehnično zaščito so proti ostalim panogam zelo slabi, ker se delovišča urejajo le za kratko dobo. Tako je delavec v gradbeništvu prizadet tudi za tisti nujni komfort, ki ga sicer dá delavcu tovarna (sanitarne naprave, kopalnice, jedilnice itd.).

f) Gradbeni delavec živi običajno ločeno od družine ali pa se vozi; sam pa na to ne more vplivati. Zato ni čuda, če delavci silijo v tovarne.

g) Na osnovi zaključkov pod d), e) in f) so preanalizirani v knjigi tudi stroški življenja gradbenih delavcev in je dokazano, da so gradbeni delavci proti delavcem v industriji v slabšem položaju.

Tu je pa treba kritično povedati, da v knjigi podana analiza ni popolna, zlasti ker ne upošteva v dovoljni meri trganja obleke in stroškov ločenega življenja, kar je sicer v knjigi na več mestih poudarjeno.

Prostor ne dopušča, da bi objavili vse gradivo. Zato naj vsak gradbincec to knjigo temeljito prouči. Franc Rupret

Uspehi naših racionalizatorjev

Ko smo v začetku leta 1955 dobili od ObLO Celje v uporabo novi bager UB 1, ki je bil montiran v tovarni »14 oktobar« v Kruševcu, smo imeli izredno velike zastoje pri delu zaradi zelo nagle obrabe izkopne vrvi, ki se je trgala povprečno enkrat na teden.

S tem so nastali za podjetje visoki stroški za nabavljanje drage jeklene vrvi, še več škode pa je imelo podjetje zaradi zastojev in motenj v organizaciji dela.

Takratni vodja SIP, višji strojni tehnik Rudolf Klepej, je problem detajlno proučil ter odredil, naj se pri nameščanju izkopne vrvi opusti prehod preko obeh

žlebastih valjev ter se naj vrv namesti z direktnim prevlekom med valji neposredno na zajemalko (novi položaj vrvi je označen črtasto, označba 2a na skici).

Ukrep tov. Klepeja je, kot kaže, povsem pravilen. Trajnost vrvi se je znatno povečala; zamenjavo opravijo povprečno vsake tri tedne.

S tem ima podjetje v enem letu 733.124 dinarjev prihranka samo pri stroških za nabavo vrvi. Zato je upravni odbor priznal tovarišu Klepeju racionalizatorsko nagrado, za kar tov. Klepeju prisrčno čestitamo. Franc Rupret

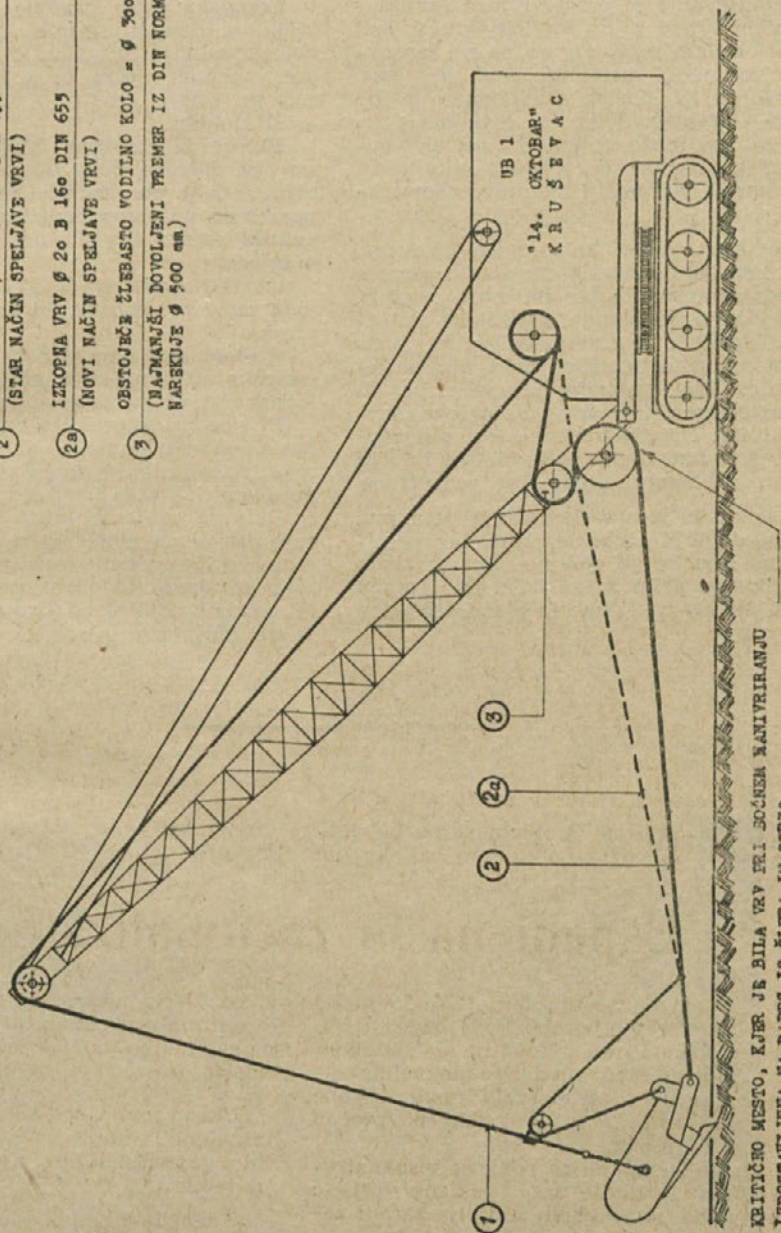

1 DVIŽNA VRV $\varnothing$ 18 B 160 DIN 655

2 IZKOPNA VRV $\varnothing$ 20 B 160 DIN 655
(STAR NAČIN SPELJAVE VRVI)

2a IZKOPNA VRV $\varnothing$ 20 B 160 DIN 655
(NOVI NAČIN SPELJAVE VRVI)

3 OBSTOJEČE ŽLEBASTO VODILNO KOLO = $\varnothing$ 300 mm
(NAJMANJŠI DOVOLJENI PREMER IZ DIN NORM PA
NARSKUJE $\varnothing$ 500 mm)

KRITIČNO MESTO, KJER JE BILA VRV PRI SOČKEM NAVIVIRANJU
IZPOSTAVljena NA PADEC IZ ŽLEBA IN STRIG.

Nekaj o sindikatu

ter socialnem zavarovanju gradbenih delavcev v Nemčiji

Včlanjevanje je prostovoljno. Sindikalni odbor volijo tajno na kandidatni listi kot pri drugih volitvah, ne pa na masovnem volilnem sestanku, kot pri nas. Predsednik je plačan funkcionar in ne opravlja drugega dela. Več sorodnih podjetij ima po enega poslanca v socialdemokratski stranki, ki je voditeljica sindikata, ali kakor se v Nemčiji imenuje, »Gewerkschaft«.

Sindikata se bori za pravice delavcev, kajti tam je delovodja na stavbi popoln gospodar zaposlenih ter jih mora organizirati. Dalje se pogaja s podjetji za sezonski dodatek gradbenih delavcev, dodatek za nadurno in nočno delo, nezaposlenost itd. Daje podpore nezaposlenim ali bolnim članom. Članarina znaša enodnevni zaslužek člana na mesec. Ako delavec član boluje nad 14 dni, dobi 15. dan 1,5 DM na dan iz blagajne sindikalne podružnice.

Delavec, ki je zaposlen nad tri leta, ima pravico do 60% plače na uradu brezposelnih eno leto, to je ako ne dobi za svojo kvalifikacijo primerne delo. Po preteku enega leta pa prevzame ta plačila socialno zavarovanje.

Sezonska plača gradbincev je 10–30% višja od drugih obrtnih in industrijskih delavcev in je drugačna v večjem mestu kot v okolici mesta, to je na deželi. Povsod pa imajo gradbinci višje plače kot ostali poklici.

Bolezni znašajo 50% zaslužka za samske delavce, 60% za poročene. V bolnišnici dobi poročen delavec 60% plače, neoženjen pa samo podporo. Tuberkulozni bolniki imajo brezplačno zdravljenje in preglede.

Otroški dodatek je 25 DM za otroka, toda samo pri družini, ki ima več kot dva otroka.

Plačan letni dopust dobi vsak zaposlen mesečno en dan, ker znaša na leto 12 delovnih dni, če ga ne izrabi, mu ga plačajo.

Prevoz na železnici v času letnega dopusta (enkrat) znaša 25% od tarife, katerega lahko koristijo samo zaposleni in njihovi svojci.

Delavec prejema bruto plačo ter plačuje davek na plačo, ki se deli na davek samcev in poročenih, socialno zavarovanje, cerkveni davek in davek poštnega prometa. Skupni odbitki od bruto plače znašajo ca. 12% (samski). Stane

Iz prijetnega dopusta v Crikvenici

Vzorno vzdrževanje velikega betonskega mešalca v Štorah

Člani komisije za osnovna sredstva pri DS podjetja morajo pregledovati, v kakšnem stanju se nahajajo osnovna sredstva, ki nam jih je skupnost dala v upravljanje. Tako se je pred kratkim neki član komisije mudil službeno v Štorah ter pri tej priliki neopazno pregledal mehanizacijo. Čeprav je betonski mešalec bil v pogonu, se je svetil na soncu kot bi bil nov. Vsi deli so bili vzorno očiščeni in namazani mešalec deluje brezhibno že vrsto let, čeprav je izmešal že nekaj tisoč kubičnih metrov betona.

Trdno sem prepričan, da tudi če bi bil mešalec lastnina strojnika, ne bi mogel biti v boljšem stanju.

Čeprav poreče kdo, da je to malenkost, je vendarle res, da je tak odnos do naše mehanizacije vse hvale vreden.

Upravljač stroja je pravilno doumel vrednost mehanizacije ter gleda v stroju svojega velikega in dobrega zaveznika — prijatelja, ter se zanj briga in skrbi. Stroj mu pa to skrb stotero poplača ter nikoli ne odpove.

Komisija za osnovna sredstva je na svoji seji dne 12. septembra razpravljala tudi o tem ter sklenila predlagati DS podjetja, naj se delovodji tov. Srečku Znidaršiču izreče priznanje, še posebej pa strojnikoma tov. Vinku Jalšovcu in Dragu Sabolu, ter naj bodo za svoje vestno delo nagrajeni vsak z 2.000 din.

Cvetko Dolenc

Prijave nesreč pri delu

Nekateri odgovorni uslužbenci gradbišč in obratov posvečajo vse premalo pazljivosti pri izpolnjevanju »prijav o nesreči pri delu« ali pa te sploh ne izpolnijo.

S pravilno, dosledno in pravočasno izpolnjenimi prijavi o nesreči pri delu ugotovimo vzrok nezgode, in če ugotovimo vzrok po tem, je veliko lažje ukrepati proti nesrečam pri delu.

V zvezi s tem navajamo nekaj važnih navodil za pravilno izpolnjevanje obrazcev.

1. Prijava o nesreči pri delu se mora izpolniti v štirih izvodih, katere zadnjo stran izpolni zdravnik, ki nudi prvo pomoč. Tako izpolnjene prijave je poslati nemudoma v personalni oddelek, kateri preskrbi še mnenje varnostnega tehnika in pošlje nato dva izvoda pristojnemu zavodu za socialno zavarovanje, en izvod DOZ in en izvod varnostnemu tehniku podjetja. Prijava o nesreči pri delu se mora izvršiti takoj, ko se nezgoda zgodi, ne

pa šele po nekaj dneh ali celo tednih, kot je to včasih primer. To je važno že zaradi tega, ker se potek nezgode lahko veliko točneje opiše kot pa kasneje.

2. Pri izpolnjevanju posameznih rubrik je potrebno: da so vsi podatki ponesrečenca točni; točno mora biti naveden datum, čas in kraj nezgode; v rubriki 15 je potrebno opisati delovno okolico, kakšna je organizacija dela in osebni faktor delovne nezgode.

3. Rubriko 19 izpolni varnostni tehnik podjetja. Navodila za izpolnjevanje predmetnih prijav je upoštevati, o čemer morajo biti seznanjeni pač vsi člani kolektiva, saj se lahko slehernemu dogodi nesreča.

Po drugi strani pa je neprijavljanje ali prepozno prijavljanje nezgod pri delu povezano z administrativno kazenskim postopkom po zakonu o socialnem zavarovanju.

Pri delu bodi previden!

Uporabljalj zaščitna sredstva!

Kaj mora vsak zavarovanec vedeti kadar rabi zdravniško pomoč za sebe ali za svojca

1. Zavarovanec v primeru potrebe po zdravniku, naj že bo v ambulanti ali na domu, najprej poskrbi, da ima v redu zdravstveno izkaznico, to je, da je potrjena v zadnjih 30 dneh; če to ni, jo prinese v podjetje ali ustanovo, da mu jo za to pooblaščen uslužbenec z datumom, podpisom in stampiljko overovi, da je še v dejovnem razmerju.

2. Prav tako mora zavarovanec prinesiti svojemu delodajalcu tudi knjižico za svojca, ki rabi zdravniško pomoč, da se tudi v to knjižico vpiše, da je zavarovanec, čigar svojec uveljavlja zdravniško pomoč, še na delu.

3. Zdravstvena izkaznica mora biti potrjena tudi v primeru, če gre zavarovanec k zdravniku samo ambulantno ali pa zaradi nakazila ortopedskega pripomočka, n. pr. očal, proteze itd.

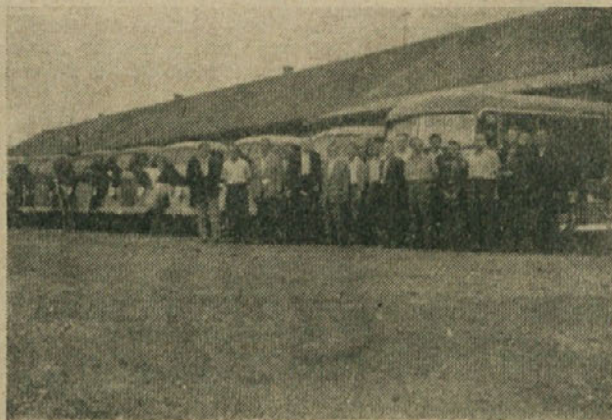
4. Ko se zavarovanec ali njegov svojec zgleda v ambulanti, pri zdravniku ali v bolnišnici, pokaže potrjeno zdravstveno izkaznico in se legitimira z osebno izkaznico, katero mora imeti vedno pri sebi.

5. Če je zavarovanec po ugotovtvi lečečega zdravnika dela nezmožen in zato sprejet v stalež bolnikov, mora to takoj javiti svojemu delodajalcu in ga obenem opozoriti, da ta takoj pošlje zavodu za socialno zavarovanje poročilo o zaslužku za zadnje tri mesece pred obolenjem — na predpisani tiskovini, Evidenčnem listu. Dokler zavod ne prejme takega potrdila, ne more nakazati nadomestila plače za čas boleznj ali poroda.

6. Če je bolezen dolgotrajnejša, to je, če traja več mesecev, se mora zavarovanec bodisi sam ali po svojem svojcu mesečno prijavljati zdravniku zaradi izstavitve potrdila o delovni nezmožnosti, v kolikor zdravnik ali zdravniška komisija ni odredila drugače.

7. Poönovno opozarjamo zavarovance in tudi delodajalce, da izpolnjujejo gornja navodila, ker le tako bo mogoče pravočasno nakazovati pripadajoče dajatve.

Brez potrdila o zaposlitvi v zdravstveni izkaznici ne more biti nihče deležen zdravniške pomoči, brez poročila o zaslužku pa ne nadomestila plače.

Naši šoferji so se za svoj praznik temeljito pripravili. Celoten vozni park podjetja je s šoferji vred pripravljen za parado, katera se je vršila po celjskih ulicah

Športni dan Betona

Sindikavno športno društvo je na seji dne 6. 9. sprejelo sklep, da organizira v okviru podjetja razna športna tekmovanja, tako imenovani »Športni dan Betona«.

Namen tekmovanja je utrditi športno udejstvovanje v kolektivu, po drugi strani pa, da se kolektivi iz raznih sektorjev spoznajo med seboj.

Tekmovanje bo v naslednjih panogah: kegljanje, nogomet, odbojka, namizni tenis, balinanje, kajakaštvo, streljanje in šah.

Po zaključku oficialnega tekmovanja bodo odigrali še tekmo v odbojki med starijimi in mladimi.

Zmagovalci ekip bodo prejeli praktična darila.

Tekmovalne enote lahko postavijo več ekip. Posebno zaželene so mladinske ekipe. Tekmujejo lahko samo člani kolektiva. Gradbišča in obrati morajo poslati prijave najkasneje do 1. 10. 1956.

Propozicije tekmovanja:

V podjetju igramo kvalitetno odbojko. Moška in ženska ekipa sodelujeta v ligaškem tekmovanju. Tokrat pa bo na našem igrišču za odbojko borba za prvo mesto med enotami podjetja

Kot samostojne enote tekmujejo:

1. Centralni obrati
2. Gradbišče Celje
3. Gradbišče Trbovlje
4. Direkcija

Pričetek tekmovanja bo dne 6. 10. 1956 ob 14. uri ter se nadaljuje 7. 10. na športnih prostorih v Celju.

Vrstni red tekmovanja bo objavljen naknadno, na podlagi prijav ter predhodnega žrebanja.

Kegljanje: Igra se borbena partija v mednarodnem slogu. Ekipa šteje 6 tekmovalcev.

Vsaka tekmovalna ekipa igra dve tekmi. Ekipa z največ podrtimi keglji da zmagovalca skupine.

V primeru enakega števila podrtih kegljev da zmagovalca tekmovanja moštvo z največ podrtimi keglji v zadnjem oziroma predzadnjem setu. Izven konkurence tekmujejo še člani SSD, ki pa niso člani kolektiva. Nastop samo v copatah.

Nogomet: Igra se 2-krat po 30 minut, vsak z vsakim. Zmagovalec je moštvo, ki ima največ točk. V primeru neodločenega rezultata se igra podaljšek 2-krat po 5 minut. Če tudi to ne da zmagovalca, se streljajo po 3 enajstmetrovke. V tej disciplini se lahko izvrši kombinacija igralcev med enotami, vendar morajo biti člani kolektiva. Igra se na stadionu Olimpa v Celju.

Namizni tenis: Ekipo sestavljajo trije člani. Igra se do 5 dobljenih iger. Vse igre se igrajo na 2 dobljena seta. Igra se v dvorani sindikalnega doma podjetja v Celju (v copatah).

Odbojka: Igra se po pravilniku OZS, na 3 dobljene sete vsak z vsakim. Igra se na igrišču »Beton« v Celju.

Balinanje: Ekipo šteje 3 člane. Tekmuje se na dve dobljeni igri. Igra se na balinišču pri DUR »Skalna klet«.

Sah: Igra se na 5 deskah. Igra traja

1 uro. Če partija v tem času ni zaključena, se oceni in s tem določi zmagovalec. Igra se v sejni dvorani sindikalnega doma.

Streljanje z zračno puško: Ekipo šteje 5 strelcev. Strelja se iz stoječega, klečečega in ležečega položaja — iz vsakega po 5 strelcev. Vsak tekmovalec ima pravico do dveh poskusnih strelcev. Strelja se poleg sindikalnega doma v Celju.

Kajakastvo: Proga je določena na Savinji. Tekmuje se v kajaku enosedu in dvosedu.

Zelimo, da se ob tem športnem tekmovanju srečamo v čim večjem številu.

Sindikalne podružnice naj preko svojih organizacij izvedejo široko propagando ter zainteresirajo čim večje število naših gradbincev za naš »športni dan«.

Vsem udeležencem že sedaj kličemo: »Na svidenje v Celju v dneh 6. in 7. oktobra 1956!«

V dneh 6. in 7. oktobra t. l. bo naše kegljišče prizorišče »težkih« borb v kegljanju. Pomerile se bodo ekipe direkcije (2 ekipi!) centralnih obratov, kjer so favoriti, gradbišča Celje in gradbišča Trbovlje. — Vendar je pa kljub vsem prognozam rezultat le še predmet ugibanj.

